

Финансирано от
Европейския съюз
NextGenerationEU

3.3. Авторско право и лицензи

МУЛТИМЕДИЙНА ПРЕЗЕНТАЦИЯ

Авторско право и Creative Commons

АВТОРСКО ПРАВО

- „всички права са запазени“
- ориентирани към автора
- забранено копиране, променяне и разпространение без разрешение на автора
- задължително е да се цитира авторът

CREATIVE COMMONS

- „някои права са запазени“
- ориентирани към потребителя
- свободно копиране и разпространение; авторът може да укаже разрешено променяне
- задължително е да се цитира авторът

Видове СС лицензи

BY („признание“, от английската дума by, „от“) – необходимо е изрично да бъде споменат авторът на произведението;

NC („некомерсиално“, от non commercial) – не се разрешава употребата на произведението с търговски цели;

ND („без производни произведения“, от no derivatives) – не се разрешават промени по оригиналното произведение;

SA („споделяне на споделеното“, от share alike) – променените верси и могат да се разпространяват, само ако се запазят условията на същия CREATIVE COMMONS лиценз.

Creative Commons употреба

	Мога да	Само ако
Признание CC BY	споделям, променям и печеля от творбата	спомена автора
Признание Споделяне на споделеното CC BY-SA	споделям, променям и печеля от творбата	спомена автора и запазя същия лиценз
Признание Некомерсиална употреба CC BY-NC	споделям и променям творбата	спомена автора и не печеля от творбата
Признание Без производни CC BY-ND	споделям и печеля от творбата	спомена автора и не променям творбата
Признание, Некомерсиално, Споделяне на споделеното CC BY-NC-SA	споделям и променям творбата	спомена автора, запазя същия лиценз и не печеля от неговата творба
Признание, Некомерсиално, Без производни CC BY-NC-ND	споделям творбата	спомена автора, не променям творбата, не печеля от нея и запазя същия лиценз

Срок на СС лицензите

- **СС лицензите не са безсрочни:**

- до 70 години след смъртта на автора

ИЛИ

- до 70 години от първото публикуване

- **СС лицензите са неотменими:**

- В рамките на лицензния период авторът (или наследниците му) може да спре по всяко време СС лиценза

НО

- не може да оттегли копията, които до този момент съществуват със същия лиценз.

Създаване на произведения с СС лиценз

- СС лицензите важат за:
 - текстове (включително художествена и научна литература)
 - изображения (снимки, илюстрации)
 - аудио- и видеоматериали (песни, мелодии, видеоклипове)
- СС лицензът не се препоръчва за:
 - компютърни програми (там работят подобни принципи за софтуер с отворен код)

Генериране на СС лиценз

За да маркирате собствена авторска работа или ваша преработка на CREATIVE COMMONS произведение, можете да използвате генератора за CREATIVE COMMONS лицензи на уеб сайта <https://creativecommons.bg/>

Функции на лиценза

Your choices on this panel will update the other panels on this page.

Разрешавате ли да се споделят
адапциите на вашата работа?

Да

Не

Да, стига и останалите да
споделят

Позволявате ли произведението Ви
да се използва с комерсиална цел?

Да

Не

Избран лиценз

Признание 4.0 Международен

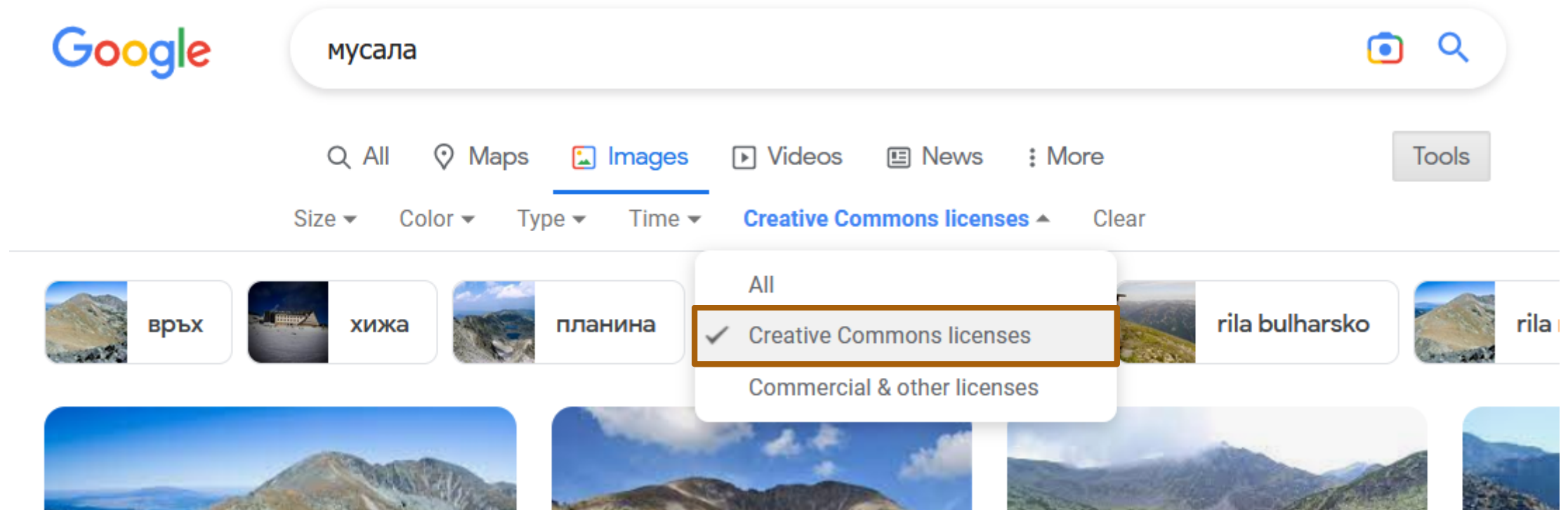
This is a Free Culture License!

Използване на произведения с СС лиценз

- Платформи с СС съдържание:
 - Openverse – над 600 милиона произведения:
<https://openverse.org/bg?referrer=creativecommons.org>
 - сайтът Creative Commons – над 2 милиарда произведения:
<https://creativecommons.org/share-your-work/>
 - статия в Wikipedia със списък на платформи, предлагащи и споделящи СС съдържание:
https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_major_Creative_Commons_licensed_works

Филтър за СС съдържание в Google

The image shows a Google search interface for the term "мусала" (Musala). The search bar contains the text "мусала" and a search icon. Below the search bar, navigation tabs include "All", "Maps", "Images" (which is selected and underlined), "Videos", "News", and "More". A "Tools" button is located on the right. Under the "Images" tab, there are filter options: "Size", "Color", "Type", "Time", "Creative Commons licenses" (which is expanded), and "Clear". The expanded "Creative Commons licenses" menu shows three options: "All", "Creative Commons licenses" (which is selected with a checkmark and highlighted by a brown border), and "Commercial & other licenses". Below the filters, there are several image thumbnails. The first row shows four thumbnails with labels: "връх", "хижа", "планина", and "рила bulharsko". The second row shows four more thumbnails without labels.

Филтър за СС съдържание в Bing

The screenshot shows the Microsoft Bing search interface. The search bar contains the text "мусала". Below the search bar, there are navigation tabs for "ALL", "CHAT", "IMAGES", "VIDEOS", "MAPS", and "MORE". The "IMAGES" tab is selected. Below the tabs, there are filter options: "Image size", "Color", "Type", "Layout", "People", "Date", and "All Creative Commons". The "All Creative Commons" filter is open, showing a list of options: "All", "All Creative Commons" (highlighted with a brown border), "Public domain", "Free to share and use", "Free to share and use commercially", "Free to modify, share, and use", "Free to modify, share, and use commercially", and "Learn more". The search results show several images of the Musala mountain range. The first image is titled "Мусала, Рипа, връх Мусала * Нашите Снимки". The second image is titled "Мусала / Musala | Musala peak (Мусала) and it's neighbours, ... | Flickr".

Цитиране на източници

- При работата с Creative Commons произведения важат същите правила за цитиране, както и при работата с всички други източници, които не са ваше собствено дело.
- **Минимум информация - имената на автора, заглавие на произведението и година на публикуване.**
- Допълнителна информация
 - издател и брой страници (при книги)
 - URL адрес (при уебстраници)
 - заглавие на медията (при списания и периодични издания) и др.

Оформяне на цитат - книга

- Фамилия на автора, Инициали.
- *Заглавие на книгата.*
- Издателство, Място на издаване, година. брой страници.

Примери:

- Бойчев, П. *Създаване на образователно съдържание*. УИ "Св. Климент Охридски", София. 2019. с. 258
- Николова, Н. и Стефанова, Е. *Работни листове по информационни и комуникационни технологии – 6 клас*. ИК Просвета, София, 2012. с.32.
- Български институт за стандартизация. *Ръководство за библиографски позовавания и цитиране на информационни източници (ISO 690:2021)*, София. 2021

Оформяне на цитат – статия в непериодично издание

- Фамилия на автора, Инициали.
- *Заглавие на статията.*
- Име на списанието
- Място на издаване, година, том, серия. (страница, на която се намира статията; ако страниците са повече от една, се изписват с тире)

Пример:

Орманджиев, Х. *Учредителната власт и българският конституционализъм*. 130 години български конституционализъм. София, 2009 г. (с. 56-60)

Оформяне на цитат – уебстраница

- Фамилия на автора, Инициали.
Ако няма посочен автор, може да се посочи името на уебстраницата или директно заглавието на източника
- *Заглавие на източника.*
- Година на публикуване
- [Дата на достъп]
(гарантира, че при промяна на ресурса съдържанието е било достъпно към датата на достъп)
- URL адрес

Пример:

Wikipedia.org. *Авторско право.*
2022.[Прегледан: 01.02.2022]

https://bg.wikipedia.org/wiki/Авторско_право

Включване в съдържанието

- Цитиране в текста:
 - с пореден номер, ограден в малки или средни скоби (1) или [1].
 - с фамилия на автора и година, оградени в малки скоби (Петров, 2020) или (Петров и др, 2020), когато авторите са повече.
- Цитиране в края на текста
 - По азбучен ред
 - По реда на срещане
- Цитиране с бележка под линия
 - цитатът се извежда с бележка под линия в дъното на страницата, а мястото, за което се отнася, се указва с номерче с горен десен индекс

Благодаря

ЗА ВАШЕТО ВНИМАНИЕ!